

ločkov po krvi, po narodnosti, po jeziku, in da tega, kar je Božja modrost naravnala, človek podirati ne sme, — volite tedaj može, ki imajo zadostno učenost pa tudi resnično voljo, našete razločke v državnih postavah ne še poostriiti, ampak v medsebojni ljubezni pravično poravnati.

Tako volite — da rečem kratko: volite po svoji najboljši pameti in vesti; — volite po svojem lastnem, prostem od luči sv. vere razsvitljenem prepričanju; pokažite pri volitvi, da ste katoliški možje, ki svoje cerkvene in državne pravice in svobode poznajo in se jih zavedajo.

Nihče naj se pri volitvi ne umika! Kakor je moja dolžnost, Vas o dobri volitvi podučiti, takó je Vaša dolžnost, se volilne pravice poslužiti, — pa se je prav in dobro poslužiti.

Da; tudi od porabe volilne pravice bote enkrat pred Bogom odgovor dajali. Naj bi bil ta odgovor lehek Vam vsem!

To je moja iskrena želja. Amen.

V Mariboru, prvi den križevega tjedna (11. maja) 1885.

Jakob Maksimiljan,
knez in škof.

Kot vrli Avstrijani ne moremo Slovenci voliti nemškega liberalca.

Nemci Štajerski so v političnem oziru na dve stranki razdevani. So ali konservativci ali pa liberalci. Prvi držijo se sploh trdno svete katoliške vere ter jo tudi v djanjih kažejo. Pripadajo jim vsi duhovniki z vrlim škofom graškim vred, dalje starejše in slaynejše rodbine plemenitaške n. pr. knezi Lichtensteini, pa ogromna večina kmetskega ljudstva. Ovi konservativci želijo krščansko odgojo mladine in sploh ohranitev naroda na podlagi krščanstva. Ljubijo svitlega cesarja in Avstrijo tako, da o prajzovsko-nemškem cesarji nečejo ničesar čuti, uže zato ne, ker je luteran in katoliške škofo, mešnike, redovnike več kakor 14 let grozovito preganja; iztirjal je dva nadškofa in veliko stotin mešnikov v prognanstvo. Jegov Bismark jim preseda, ker je zvečinoma on vaeenu kriv, kar se je ondi sklenolo kedaj zoper sv. cerkvo in miljeno Avstrijo. Nemški konservativci so tudi vsaj nekoliko pravični Slovanom, torej tudi Slovincem prijaznejši. Voljni so nam privošiti popolno enakopravnost.

Zelo drugačni so pa nemški liberalci, kojih je največ v mestih in trgih. Krščeni sicer so zvečinoma, pa verske dolžnosti zanemarjajo, zaničujejo. Gorijo za brezverske šole; sploh eikajo in vlečejo proč od Kristusa in njegove cerkve. Vsled tega pa tudi ne poznajo krščanske ljubezni do drugih narodov. Nas Slovane črtijo in Slovence zaničujejo, da bi nas kar v žlice vode potopili. Za Avstrijo jim je le toliko mar, kolikor se jim razsajati dopušča in druge narode, zlasti nas Slovence, stiskavati in ponemčevati. Vse boljše službe za-se tir-

jajo. Drugi narodi bi se naj njim na ljubo nemški učili, da bi oni ležje na slovenskih tleh pšenicačk uživali. Kedar pa cesarska vlada ne prepusti neprestano „Slovane k steni pritiskovati“, tedaj se pa razsrdijo ter lažejo, kako da se baje „nemštvo“ zatiruje. Bolj razposajeni škilijo čez avstrijske meje in Bismarka na pomoč kličejo.

Kar je prej Celjski Foregger (Porekar), Sevniški Ausserer je le prilično omenjal, to se sedaj v javnih oklicih proglašajo kot politični črtež nemških liberalcev, namreč: cesarstvo se naj celo razkolje z vzajemnim vojaštvom vred. Vogerske dežele se naj popolnem od nas odcepijo, le naš cesar naj ostane ob enem še vogerski kralj, Gališko in Dalmatinsko se naj tudi od nas odseka in ostali kos cesarstva v „tesno zvezo“ stopi s prajzovsko Nemčijo lutrovsko, katero strahujo znani Bismark.

Kaj pomeni ta črtež? Po naših mislih: razdor Avstrije, uničenje Slovincem in preganje sv. katoliške cerkve. Kajti če našo avstrijsko vojsko razdevamo, raztrgamo najmočnejšo vez cesarstvu. Nasvetovana „tesna zveza z Nemčijo“ bi nas podložne storila Prajzom, kakor se je Bavarcem zgodilo; colninska zveza bi pa naše fabrike, obrt in kmetijstvo uničila. Prajzi bi z nami Slovenci in Čehi delali, kakor s Slovanskimi Poljaki; pred 14 dnevi so namreč sklenoli 30.000 Poljakov s posestev in domov in iz dežele vtuje kraje siloma iztirati, da jih popolnem izpodrinejo in Nemce tam naselijo. Naposled ni dvomiti, da bi lutrovski Prajz preganjanje katoličanov raztegnol tudi na naše kraje, brž ko bi jih v svoje kremplje dobil. To utegne tudi uzrok biti, da so zlasti nemški naši škofje začeli v pastirskih listih verne opominjati, naj dobro volijo, namreč katoliške, verne, Avstriji vdane može.

Jasno je tedaj, ko beli dan, da Slovenci ne moremo, ne smemo voliti, kakor nam nemški liberalni zapeljivci iz mest in trgov nasvetujejo. Mi nečemo nikoli pod Prajza, mi nečemo nikdar pod lutrovce. Mi smo vselej bili in bodemo svojemu avstrijskemu cesarju zvesti Slovenci. Zato ne moremo voliti ne Schmidererja, ne Aussererja, ne Foreggerja. Vsi ti so nemški liberalci, katerih nam Slovincem po sili štuli nemško-liberalni volilni odbor v Gradu. Kdor hoče pod Prajza, naj gre na Prajzovsko. Mi ostanemo Avstrijanci. Toraj proč s kandidati, kakoršni so črno-rudeča-žolta trojica: Schmiderer, Ausserer, Foregger, Živela mogočna samosvoja — nezavisna Avstrija. Str.

Dopisi.

Iz Maribora. (Narodni volilni možje) izvoljeni so bili: V občini Grušovje (Prihova) Mat. Flis in Juri Mec, v Vrhovlju Franc Rak in Miha Rudolf; v Konjicah Matevž Dimnik (Konjiška ves), Kovačič Anton (Nova ves), Kovač Štefan, Jelenko Janez (Blato), Lamut Anton (Polena); v Stranicah:

Fr. Verlič, Fiauš Matija; na Tepanjah Janez Rudolf in Jakob Bergdolt; v Ličenci g. Fr. Pintar, župnik in Mat. Jurše; v Poličanah Detiček in Vizjak, v Brezji Košir, v Modražah Ogrine, v Hrastovei Slatinšek, v Činžatu Simon in Blaž Hauptman (letos prvič narodna), v Špitaliču Janez Čagran in Miha Zidanšek, v Makolah Miha Lendovšek. V občinah: sv. Ana, Makole, Jelovec, Statenberg, Pečke, Stopno, Dešno — vse narodno! V Pokošah Ferd. Pogorevc, v Rogozi Štefan Friedl, v Vuhredu A. Kocuvan. Pri sv. Križu blizu Maribora — vse narodno. Pri Novi cerkvi dr. L. Gregorec in še 3 narodnjaki, v Weixendorf 2 narodna, v Dobrni 2 narodna, v Laporji Lovrenc Rak, v Hošnici Franc Mlakar, v Verhovlju Valentin Sagadin, v Žabjeku Peter Sternišek, v Luščki vasi Lovrenc Sue, v Stanoškem Paul Urleb, v Pretrešu Juri Jernejšek, v Vrhlogi Franc Papež in Štefan Mlakar, v Kamei Schwarz, J. Ledinek, v Jelovci Kaube. V občinah: Laže (2), Zbelovo (2), sv. Jernej (2), v Ločah (3), — vse narodno; v Oplotnici Fr. Jonke, Juri Benzenšek, Karol Kriechbaum, Blaž Mlakar in Anton Kolar. Pri Zgornji Kungoti: Šinko, Jakob Nerat, v Kotu J. Smogave in Ig. Breznik; pri sv. Martinu v Rožni dolini B. Voh, J. Podjavoršek in Maks Torinek, na Frankolovem, Bl. Dolinšek in še 2 narodnjaka; v Oskoški občini Juri Leskovar in Anton Pišotek; v Arlici Al. Grubelnik in Franc Vomer; v Slivnici pri Mariboru 2 narodnjaka; v Pirešicah J. Kunej, Martin Lednik, Anton Mirnik, J. Voh, V. Toman, M. Podpečan; v Kumenu Korman in Ladinik; v Rotenbergu Karničnik; Pohorsko je volilo narodno. V Slatini (5), pri sv. Benediktu (2), vse narodno. V Mariboru na levem bregu narodno: Vrtič (Franc Marko.)

Iz Ptuj. Ponudnika za bodoče volitve v naše kmetске skupini iščejo naši nemčurji. Ta služba ni slaba, kajti pri zadnjih deželnozborskih volitvah zaslužil je bivši ponudnik gosp. Š. prě celih 30 fl. t. j. trideset srebrnjakov. Prav pridejo takim ljudem, ki jih silno potrebujejo. Saj ne dá družega, kot svoje ime! Radovedni smo, kje ga bodo našli.

Iz Vidma. Denes popoldne zborovalo je pri nas političko društvo „Pozor“. Zborovanja se je udeležilo veliko število posestnikov volilcev iz domače župnije, dosti jih je prišlo tudi iz sosednih, kakor Hajdinske, Cirkovške, Lovrenške, Trojiške, Leskovške in Barbarske. Bivši naš poslanec č. g. Bož. Raič poročal je obširno o svojem delovanju v deželnem in državnem zboru.

Po končanem poročilu bil je enoglasno kot naš slovenski kandidat za državnozborsko volitev proglašen. Vsi navzoči obljubili so, da bo vsak po svoji moči delal, da zmagamo mi Slovenci s svojim kandidatom častno. Saj pa tudi vsak sprevidi, da si boljšega kandidata od č. g. Bož. Raiča izbrati ne moremo! Celo četrto stoletja živi in dela neumorno med nami; budil in navduševal nas je po „taborih“ in pri raznih svečanostih, zagovarja in

brani naše pravice v okrajnem zastopu, v okr. šol. svetovalstvu itd. Mi ga poznamo ter mu zaupamo, zatorej mu bomo dali 2. junija t. l. glase, in ne onemu, katerega si bodo ptujski Nemci in nemčurji kupili.

Ko je bilo zborovanje končano, vršili so se razni pogovori, napivale so se navdušene napitnice, slišalo se je mlo slovensko petje. Težko nam je bilo, ko je prišla ura ločitve. Nihče ni mislil, da bo v „nemčurskem gnjezdu“ mogoče napraviti zborovanje slovenskega političkega društva s tako ugodnim uspehom. Začetek je storjen. Začeto delo naj se nadaljuje in zaružjaveli nemčurji bodo zginoli, kakor denes znani „bauernvereiner“, ki se je bil tudi zborovanja udeležil! Vsa čast pa našemu ljudstvu, ki se je obnašalo izgledno lepo! Niti najmenjši nered se ni pripetil, da si so bile natlačene vse sobe, zastavljeni vsi hodniki, mnogo ljudstva pred hramom pod milim nebom, ki je poslušalo govornike pri odprtih oknih, pa nikogar, da bi bil pazil na red! Tako je prav. To bodi drugim v izgled! Omeniti še moram, da je gospod Frečnik prostore, ki so za zborovanje kaj pripravi, blagovoljno brezplačno društvu prepustil in da nam je dobro stregel.

Iz Konjic. Izv. dopis. (Volitve.) Brez hrupa, brez prepira so se včeraj tukaj v Konjicah volitve vršile. Naši kandidatje: Matevž Dimnik, Anton Kovačič, Štefan Kovač, Jelenko Janez in Ant. Brut dobili so 81 glasov, dva glasa so nam zavrgli. Nemškutarskih se je nekaj prikazalo v trgu, več kot 5—6 pa jih šteti nisem mogel, pa še ti so šila in kopita pobrali, ko so videli našo armado. Zares je bil cvet kmečkega stanu Konjiške fare zbran. Nekoliko takšnih, ki so se ob času srenjskih volitev nam izneverili in ki so pred 8 dnevi Foreggerjevi gardi služili, povrnoli so se k nam. Čuditi se moramo, da jih je toliko vkljub delu na polji, vkljub enomernim volitvam — deželni zbor in srenja — prišlo. Volilcev je v vsem 158—160. V srenji Kot na Pohorju sta tudi dva narodna voljena: Jernej Smogave in Nace Breznik. Od drugih strani mi še nič ni na uho prišlo.

Od Marije Snežne. (Kam bomo prišli?) Ni dolgo, da se je preselil viničar M. v našo faro, ki že od mladosti ni ravno na dobrem glasu. Osemletni jegov deček obiskuje našo šolo. Ko šolarji gredó iz šole, je lagodni fantek zdaj katerega šolarja sunil, zdaj se zopet v kako šolarico zagnal. Šolarica S. ga je tedaj posvarila ter mu pretila, da ga bode zatožila, če ne bode miren. To je nemarneža tako raztogotilo, da pobere kamen na cesti, in deklico po sencih tako nesrečno udari, da se je komaj do doma privlekla. Morala se je vleči in 6. maja že smo jo pokopali. Takšni fantek in — toliki grešnik! Kdo je temu kriv? Prvič je stara resnica, da se jabelka ne kota daleč od drevesa, drugič pa šibe v šoli menjka; in če prav celi svet pravi, da šiba ne dohaja v šolo, tudi celi svet ne bode na laž postavil svetega duha, ki pravi: „Šiba

in svaritev podelujete modrost; deček pa, ki je prepuščen svoji volji, dela sramoto svoji materi. — Neukročen konj se ne da voditi, in samopašen sin bo predrzen. Le gladi sina, in on te bo imel v strahu; le igray se z njim, in žalil te bo!“

Iz Ljutomera. Nemila smrt vzela nam je mnogospoštovanega 82 let starega gospoda Antona Božiča, kateri je bil v Ljutomeru kakih 50 let jako priljubljeni in srečen vrčnik in je mnogo posebno siromakom dobrega storil. Zastran svojih blagih del in kot zasluženi vrčnik bil je pokojni od njih veličanstva našega presvitlega cesarja z zlatim križem odlikovan. Pokojni sicer ni bil naše gore list, yendar je bil tudi od naše strani spoštovan, bodi mu tedaj zemljica lahka!

Iz Slov. Bistriškega okraja. (Kako iz Slovencev delajo Nemce), to kaže naš okraj, če pogledamo na delovanje sem pritepenih tujcev, rogovilstvo prajzovskega šulvereina, zlasti pa učinek zadnjega štetja ljudij. Slovencev še so našli 16.374, a Nemcev 2029. Kde so jih yendar vzeli? No, v Bistrici, v mestu 927 (Slovencev 200). Druge so vse izvohali ali po sili naredili na kmetih, namreč v Cigonci 7, Studenicah 45, Stopnem 12, Stattenbergu 12, Devini 5, Pretreži 3, Vrhlogi 9, Predbukovjem 2, Oglenšaku 21, Kočnem 40, Lukovnjaku 6, Leskoveci 36, Makolah 29, Jeloveci 1, Dežnem 1, Bukoveci 2, gornji Bistrici 75, Poličanah 30, Črešnovcah 130 (662 Slovencev), gornji Pulskavi 92 (Slovencev 434), spodnji Pulskavi 362 (?) zraven 473 Slovencev. Yendar najboljše šteli so v Peklu. Kajti našli so 254 Nemcev in 223 Slovencev. Imamo torej nemški Pekl na Slovenskem. Kdo ga je zakuril, to menda ve povedati nemškutarški glavač, ki si od Poličan do Maribora pri vsakih volitvah jezik, mošnje in čevlje skrha. Lani so nemčurji hudo na Slovence pritiskali, a bili yendar premagani. Letos mora še bolje biti. Od 54 glasov ne sme veliko pasti mej nemčurske koprive. To zahteva slovenska čast in ponos!

Iz Selnice ob Dravi. Čudil se boš dragi bralec, da je bil shod slovenskih volilnih mož v „urermanski“ Selnici, po mnenji naših nemškutarjev, mogoč. In yendar je tako. Že 13. t. m. popoldne so nam fantje prav lepo „májo“ postavili, na vrhu katere slovenska trobojnica vihra. Ko bi videl, kako kisle obraze so nemčurji naredili, zagledavši jo, bi nehoté mislil, da so pelin žvekali; yendar to fantov ni motilo, rekli so: „pa naj G. — po njo pleza“. Drugi dan 14. t. m. na Križevo smo zgodaj videli iz gostilnice g. Lahove cesarsko in slovensko bandero plapolati v znamenje, da imamo tam zbirališče. „Bos is denn los“, so nemčurji nedolžno vprašali, pa vedeli so, ker kakor opica (of) vse za človekom dela, tako je tudi G. — okoli 9. ure svojo frankfurtersko cunjo izobesil, katara se je pa naših avstrijskih in slovenskih sramovala, ker je blato lizala. Dan je bil slab, dežilo je. Nemčurji so vse storili, da bi kmete od vdeležitve odvrgli, ali ni šlo; ob pol štireh je bila

dvorana že polna. Prišli so k shodu od sv. Ožbalta, sv. Duha, Ruš celo iz visokega Smolnika. Peci so gospode živo z Ipavčevim „Slovenec sem“ pozdravili, na kar je dvorana od „živijoklicev“ odmevala. Jako dober utis je naredila na kmete častita oseba g. barona Goedelna, dopadel jim je jedernati govor dr. Radaja, navdušila jih je pa posebno dovtipna beseda dr. Dečka. Tako smo se v lepem redu dogovorili; kmet Božič Mihael se je g. baronu v imenu kmetov zahvalil, in ko so se g. poslanci odvezli, so se tudi kmetje sčasoma mirno razšli. Posebno v čast služi našim fantom, da so z veliko pozornostjo poslušali in se prav lepo obnašali. Konec so pa naredili nemškutarji. Ko je vse minolo, je tudi nekatere od teh, — se ve po njih inenji imenitne, — „bos bir holt Herrn sain“, radovednost gnala pozvedeti, kako je bilo. Ni dolgo trpelo se začnejo prepirati, tako da so nekateri celo za stol zgrabili.

Od sv. Roprta v Slov. goricah. (Za volilne može gre.) Ljubi slovenski gospodar sprejmi te črtice iz naše Roprčke doline, katere piše kmečka žuljeva roka v važni volitvi volilnih mož za državni zbor, katere so uže pred vratmi. Sedaj, dragi rojaki in domoljubi slovenski, ne mudite se ob določeni uri iti na volišče, da se zaveste svojega narodnega duha, in otresete jarm nasprotnikov, in se ne daste izneveriti od onih v ovčji obleki, kateri so nam celo blizo. Žrtvujte svoje moči, da izvolite volilne može, kateri so narodni verni katoličani in zvesti Avstrijani, naj bi se ne sramovali domu iti, kajti le tako dosegnejo nam uže toliko let kratene pravice. Le zatem pusti se nam živeti na tleh slovenskih, na tleh, na katerih nas je porodila naša slovenska mati in tako nas naj krije tudi gomila na slovenski zemlji. Tedaj domoljubi, brez vse ovire hajdi na noge! Pokažimo vsemu svetu, da še naš slovenski narod ne bo uničen, da smo udani svitlemu cesarju in ostanemo zvesti Avstrijani! Torej vse za vero, dom in cesarja.

Iz Trnovca. Dne 8. grudna 1884 v večer je strašen požar razun dveh hiš celo ves vpepelil. Ljudje si v splošnji zmešnjavi in velikem strahu niso mogli razun golega življenja ničesar rešiti. Gladu in zime bi bili morali konec vzeti, ko bi se milodarne roke ne bile v takem obilnem številu odprle; pa v največi sili prišla je tudi pomoč; od vseh krajev so milodari prihajali. Presvitli cesar, milostljivi knez in škof v Mariboru, deželni odbor, štajerska hranilnica in veliko drugih dobrotnikov so denarje darovali, v bližnjih župnijah in občinah, posebno v Slovenski Bistrici, v Cirkovcah itd. so obleko in živež nabirali in pošiljali, česar je v hudi zimi pač najbolj potrebno bilo. Vsem velikodušnim in dobrosrčnim dobrotnikom se tedaj za vse, tudi najmanjše darove, v imenu svojih toliko nesrečnih sosedov in soveščanov presrečno zahvaljujem, ter glasno zakličem: Bog Vam stoterokrat povrni!

Fr. Papež, kmet v Trnovcah.